

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.)*.
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвознавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років*.
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи*.
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича*.
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності*.
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою*.
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району*.
8. **Перетяцько Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»)*.
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати*.

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домнанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві*.
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічзньому декоративно-прикладному мистецтві*.
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення*.
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру*.
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні*.
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундатора львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової*.
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів*.
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини*.
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти*.

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко М'юлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

- державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*
7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
 8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
 9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
 10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрета в загальноосвітній школі.*
 11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

Steliga A., 2009, *Kreatywność nauczyciela w plastycznym procesie twórczym*, w: K. Piątkowska-Pinczewska (red.). *Edukacja artystyczna jako edukacja kreatywna*, Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań-Kalisz, s. 159-165.

Steliga A., 2015, *Twórczy nauczyciel – twórczy uczeń. Elementy arteterapii w edukacji*, w: W. Kudyba, B. Lisowska, I. Bugajska-Bigos (red.). *Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w wymiarze teoretyczno-praktycznym*, Wydawnictwo Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, Nowy Sącz, s. 100-120.

The value of arts and culture to people and society, an evidence review (www.artscouncil.org.uk, data dostępu: 5.09.2019).

Wezyk J., 2016, *Goya digital art projekt*, w: I. Bugajska-Bigos, K. Gąsinica-Szostak (red.). *Twórczość i edukacja artystyczna*, Wydawnictwo Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu, Nowy Sącz, s.97-101.

Wojnarowska M., 2016, *Kompetencje kluczowe – przygotowanie do życia*, „Trendy”, nr 4, s. 9-14.

<http://prawo.sejm.gov.pl> (data dostępu: 3.09.2019).

Szarek S., *Mamo, Tato, obudźcie się* (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100000108416994>, data dostępu: 4.09.2019).

Akty prawne:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, (Dz.U. z 2019r. poz.639),

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ) z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, (Dz.U. z 2017r. poz. 356).

Олена Власюк

кандидат педагогічних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Сучасні соціокультурні процеси України, що розгортаються на ґрунті багатовікових вітчизняних традицій і водночас у контексті європейської та

світової інтеграції актуалізують проблему художньо-естетичного виховання студентів.

Мистецтво має унікальні можливості впливу на людину, тому художньо-естетичне виховання потрібно розглядати не лише як набуття художніх знань і вмінь, а, насамперед, як унікальний засіб особистісного розвитку, формування художнього досвіду студентів на основі виявлення їхніх індивідуальних здібностей.

Концептуальні положення щодо організації навчально-виховного процесу на національних традиціях України знайшли відображення у Законі України “Про освіту”, Державному стандарті базової і повної загальної освіти (2011), Концепції національно-патріотичного виховання молоді (2009), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013). Ці законодавчі та нормативно-правові документи декларують право кожної особистості на художньо-естетичний розвиток, визначають пріоритети сучасної освіти щодо формування особистості на загальнолюдських та національних художніх цінностях. Сучасний стан впровадження освітніх реформ підтверджує важливість реалізації тих освітніх документів, концепцій, у яких суттєва роль відводиться саме предметам художньо-естетичного циклу.

Проблему художньо-естетичного виховання особистості висвітлено в дослідженнях ряду науковців (Є. Антонович, І. Зязюн, М. Каган, С. Коновець, Л. Масол, Н. Миропольська, Б. Неменський, І. Пацалюк, О. Рудницька, Т. Саєнко, О. Шевнюк, О. Щолокова та інші). Одним із головних завдань естетичного виховання є формування за допомогою народного мистецтва системи художніх цінностей, розвиток емоційно-чуттєвої сфери, художніх знань та вмінь, творчої діяльності, тобто формування художнього досвіду студентів.

У педагогічному дискурсі проблема формування художнього досвіду в різних аспектах знайшла своє відображення у дисертаційних дослідженнях. Так, М. Горбунова вивчала проблему розвитку художнього досвіду підлітків на уроках музики та у позаурочній діяльності, О. Реброва – формування художньо-

ментального досвіду вчителя засобами музичного мистецтва, Т. Скорик – формування естетичного досвіду студентів засобами музики, Т. Грінченко обґрунтувала теорію формування мистецького досвіду майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки, О. Шевнюк – художньо-естетичного досвіду майбутніх вчителів.

Проблема формування художнього досвіду досліджується різнобічно: естетичне виховання підлітків (Г. Дідич, М. Семенова, І. Паласевич, у тому числі засобами народного мистецтва – Є. Антонович, А. Голизова), творча активність та реалізація особистісно орієнтованого підходу до виховання (І. Бех, О. Водяна, Т. Галич, С. Подмазін), формування досвіду особистості засобами музичного мистецтва (Т. Гризоглазова, Т. Завадська, О. Реброва, Т. Скорик, С. Хлєбїк), творчий розвиток та творча активність особистості (Д. Богоявленська, Л. Виготський, С. Коновець, І. Руденко, Т. Коваленко, П. Якобсон), фольклорний та етноісторичний аспекти українських народних картин (П. Білецький, О. Найдєн, Т. Марченко-Пошивайло, М. Парахін). Проте не ставала предметом спеціального дослідження проблема формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.

Доцільність означеного питання зумовлена необхідністю посилення уваги на загальнодержавному рівні до художньо-естетичного розвитку студентів; використання потужного навчально-виховного потенціалу декоративно-прикладного мистецтва і недостатнім використанням його засобів на заняттях.

Проблема формування художнього досвіду студентів у вищих навчальних закладах не обмежується цим дослідженням. Подальшого дослідження та вирішення потребують питання: формування художнього досвіду студентів засобами етнотдизайну; формування художнього досвіду студентів у процесі вивчення народного мистецтва інших країн світу.

Зважаючи на актуальність досліджуваної теми, рекомендовано розроблення і реалізацію регіональних програм з формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва, програм підготовки педагогічних працівників до формування художнього досвіду

студентів, запровадження в систему мистецької освіти спецкурсів, творчих зустрічей, майстер-класів з формування художнього досвіду студентів.

Ганжа Микола

кандидат педагогічних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МИСТЕЦТВА ДИЗАЙНУ – ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Постановка проблеми. Спосіб навчання в сучасній українській школі не мотивує дітей до навчання. Матеріал підручників затеоретизований, переобтяжений другорядним фактологічним матеріалом. Учителі використовують переважно застарілі дидактичні засоби. Потрібна докорінна реформа, що зупинить негативні тенденції, перетворить українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України [9, 4].

З плином часу погляд на професію вчителя поступово змінюється: розширюється список обов'язків, зміщуються акценти (з вчителецентризму на дитиноцентризм) і, звісно ж, з'являються нові освітні підходи до навчання. Педагог завжди має відповідати вимогам сучасної епохи, її викликам та тенденціям, щоб покоління, які зростають, отримали відповідні навички на своєму життєвому шляху. Концепції Нової української школи базуються на кардинальному реформуванні загальної середньої освіти і передбачають, насамперед, реалізацію принципу «педагогіки партнерства» – взаємодії і співпраці між учителем та учнями, між вчителем та батьками – і розширення творчого потенціалу в дітей. Саме творчість стає базовою платформою, на якій вибудовується алгоритм навчання з будь-якого шкільного предмету [8].